

Juozas Domarkas - muzikas, ginantis laisvą žodį

Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas profesorius Juozas Domarkas - bene vienas iš pasaulyje ilgiausiai vienam ir tam pačiam kolektyvui vadovaujančių muzikų. Tad už ištikimybę, kūrybiškumą, kantrybę ir žemaitišką užsispyrimą jį iš tiesų derėtų įrašyti į rekordų knygą. Ir dar... Maestro darbo knygelėje per 49 metus yra tik vienintelės pagrindinės darbovietės įrašas. Dėl to tikriausiai kaltas žemaitiškas charakteris, atkaklumas siekiant to laimės žiburio, kurio esmė - muzika ir meilė.

Giedrė MILKEVIČIŪTĖ

Solidžiausio ir didžiausio Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro vado spalyje laukia jau 50-asis jubiliejinis sezonas. Praėjusį šeštadienį atsisveikinta su šiuo muzikos sezonu. Koncertas buvo skirtas kompozitoriaus Balio Dvariono 110-osioms gimimo metinėms. O prestižinę dirigento batutą J.Domarkas perėmė 1964 m. rudenį iš kompozitoriaus dukterėčios Margaritos Dvarionaitės. Pasaulyje Lietuvos vardą garsinančio orkestro šlovė tikriausiai nebūtų tokia, jeigu ne energingasis maestro, kuris pokalbiuose dažnai akcentuoja, kad yra nuo Plungės, nepamiršantis savo tvirtų šaknų, genties. Tad nenuostabu, kad jis yra Plungės garbės pilietis.

- Muzika, kurią jūs su orkestru atliekate dabar, kai Lietuva gyvena atkurtos Nepriklausomybės trečiąjį dešimtmetį, dažnam asocijuojasi su laisve. Tačiau to šiandien negali pasakyti apie žodžio laisvę. Ar ne taip?

- Simfoninės muzikos pranašumas tas, kad joje nėra žodžių. O žodis - ne žvirblis... Paprastai visam sviete yra tokia tiesa: geras esi tol, kol neužlipi kam nors valdžioje ant nuospaudos. Antra vertus, įtakingi žmonės neatleidžia kritikos, nors ji būna ir pagrįsta. Tai ypač ryšku politikoje. Jeigu jūs manęs teiraujatės, ką aš manau dėl to, kad „Respublika“ atsidūrė valdžios nemaloneyje, tai drąsiai galiu pasakyti, kad man šis laikraštis reikalingas, nes jis turi ne tik aštrumo, bet ir daug rašo apie kultūrą, muziką, paprastų žmonių problemas. Jeigu šis laikraštis ką nors negero, bet teisingo pasakytų apie mane, nepulčiau ieškoti pažeidimų, kad laikraštį nubaustų. Tuomet gal reikėtų nubausti ir kai kurias kitas valdžios instancijas.

- Jūs jau pusę amžiaus vadovaujate Lietuvos prestižiniam simfoniniam orkestrui. Kokia buvo pradžių pradžia?

- Apie tai, kad norėčiau būti dirigentu, svajoju ansktyvoje jaunystėje, kai Klaipėdos muzikos mokykloje pasirinkau pūsti klarnetą. Vėliau stojau į Lietuvos konservatoriją, klarneto specialybę, o sykiu dar grojau Vilniaus miesto pučiamųjų orkestre (dabar „Trimitas“). Kadan gi domėjausi dirigavimu, netrukus tapau vyriausiojo dirigento padėjėju. Nuo 1960 m. buvo studijos Leningrade, kur pasiryžau mokytis simfoninio ir operinio dirigavimo. Šios specialybės mokiausi pas žymų pedagogą Ilją Musiną, taip pat pusę metų stažavausi pas pasaulinio garso dirigentą ir pedagogą Igorį Markevičių... Lemtingi mano gyvenime buvo 1964 metai, kai mane tuometinio kultūros ministro Juozo Banai-

Visam sviete yra tokia tiesa: geras esi tol, kol neužlipi kam nors valdžioje ant nuospaudos

čio sprendimu iškviatė nebaigusio penktojo kurso ir paskyrė vadovauti simfoniniam orkestrui. Man tuomet buvo 28-eri, turėjau entuziazmo ir noro kurti, diriguoti dideliame kolektyvui. Perėmęs svarbiausio Lietuvos orkestro vairą radau nedidelį, labai jau „margą“ 70 muzikantų kolektyvą. Nuo pat pirmos dienos tariau sau: kursiu didelį aukšto profesinio meistriškumo orkestrą. Bet tai buvo gumbuotas kelias, kuriuo žengiant galima buvo ir suklupti.

arba sušaudyti, arba išvežti į Sibirą. Ir jaunimas tuo metu rinkosi kitokias, „rimtas“ specialybes. Nieko nuostabaus, kad teko kviestis muzikos pedagogus iš Rusijos. Praėjo nemažai laiko, kol buvo parengti geri pedagogai. Po truputį jų pagausėjus, orkestre atsirado ir gabių muzikantų. 1969-aisiais pirmą kartą mūsų simfoninis orkestras išvyko gastrolių į Lenkiją. Pasipylė kvietimai koncertuoti arba diriguoti Maskvos ir Leningrado

- Kas tuomet jums buvo sunkiau: ar suburti orkestrą, ar pritraukti rimtosios muzikos mėgėjus?

- Tas darbas man kainavo ir fizinį jėgų, ir nervų. Prisiminkime, kad Vilniuje pokario metais beveik nebuvo nei pedagogų, nei muzikantų. Jie buvo arba pabėgę į Vakarus,

salėse. Tačiau sėkmingam orkestro augimui labai pakenkė 1972 m. valdžios priimtas sprendimas leisti žydų tautybės žmonėms išvykti iš Sovietų Sąjungos. Tad kolektyvas stipriai „nukraujavo“. Tas skyles kurį laiką teko lopyti kviečiant į orkestrą muzikantus iš kitų kolektyvų. Laimei, tuomet jau atsirado ir savų Lietuvoje parengtų muzikantų. Pamenu, kaip pirmaisiais metais mano entuziazmą „gesino“ maestro Saulius Sondeckis, kuris sakė: „Tu nesišakok, gero lygio orkestro nepadarysi greitai. Mažiausiai per 10-15 metų...“ Man prireikė gerų 20 metų, kad orkestras taptų toks, kad apie jį pasklistų gandas plačiau.

- Rimtosios muzikos koncertų salės, kurių Lietuvoje ne tiek ir daug, ne visada būna pilnos. Ką manote apie mūsų tautos muzikinę kultūrą?

- Filharmonijos salės dabar retai būna apytuštės, bet tai nėra gyvenimo lygio, o, sakyčiau, visuomenės intelekto rodiklis. Publikos susidomėjimas rimtąja muzika nemaža dalimi priklauso

nuo atlikėjų ir jų atliekamos programos. Man keista, kad mūsų dažnai verkšlenanti liaudis atranda ne po 5 ar 10 litų į „Siemens“ areną, kai koncertuoja bet koks popso atlikėjas. Rimtosios muzikos koncertai, palyginti su įvairiausiais šou elementų turinčiais renginiais, deja, lankomumu negali lygintis. Nepaisant to, pastaruoju metu jaučiu, kad kultūrinis gyvenimas Lietuvoje suaktyvėjo.

- Išduokite paslaptį, o kokios muzikos su savo mylima žmona Liudvika klausotės jaukioje namų aplinkoje, kai nesirengiate koncertams, kai norite atsipūsti?

- Kadangi klausausi daugiau tokios muzikos, kuri man yra reikalinga darbui, tai darau individualiai, užsidėjęs ausines, nes ji, jeigu skambės garsiai, gali išvaryti iš proto ne tik mano žmoną, bet ir kaimynus. (Juokiasi.) Ačiū Dievui, kompiuteryje randame kone viską, kas pasaulyje yra sukurta ir atlikta. O Liudvika muzikos klausosi koncertuose. Ji visada sėdi salėje, kai diriguojau. Taip ir turi būti... Esam kartu jau 15 metų. Dažniausiai ji vyksta kartu ir į gastroles, nes ji - tarsi angelas sargas.

- Dirigentui reikia labai didelės fizinės ištvermės, tvirtų nervų. Iš kur semiatės energijos?

- Ogi iš žemaičių Domarkų genų. Mes esame trys broliai (Juozas, Stasys ir Eligijus, - aut. past.) muzikai, o sesuo istorikė. Kasmet vasarą susirenka Domarkų gentis - smagu, kad mūsų gausus būrys.

■ Maestro Juozas Domarkas su žmona Liudvika kartu jau 15 metų

TRUMPAI

- Gimė 1936 m. liepos 28 d. Varkaliuose, Plungės r.
- Nuo 1964 m. Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas.
- Nuo 1965 m. dėsto Valstybinėje konservatorijoje (LMTA). 1995 m. įsteigus Dirigavimo katedrą, J.Domarkas tapo jos vedėju, suteiktas profesoriaus vardas.

- J.Domarko mokiniai - žinomi dirigentai: Virgilijus Visockis, Modestas Pitrenas, Dainius Pavilionis, Modestas Barkauskas, Juozas Mantas Jauniškis ir kt.
- Maestro gastrolių maršrutai nusitęsė nuo Turkijos iki Venesuelos, o jo vadovaujamas orkestras gastroliavo visoje Europoje, Japonijoje, Pietų Amerikoje. Be J.Domarko ir jo orkestro neap-

sieina Šiaurės Lietuvos muzikos festivalis Biržuose, Dainavos šalies muzikos festivalis Alytuje, Pažaislio muzikos festivalis, yra M.K.Oginskio festivalio Plungėje meno vadovas.

- Svariausi apdovanojimai: Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino I laipsnio ordinas (1998), Lietuvos nacionalinė kurtūros ir meno premija (2002).

XX Jubiliejinis KLAIPĖDOS PILIES DŽIAZO FESTIVALIS Birželio 6-8 d. Kruizinių laivų terminale

Visi renginiai
NEMOKAMI

Birželio 6 d. PENKTADIENIS

ZUMBALAND Gruzija
Paulette McWilliams & B-Friends JAV,
Lietuva, Latvija
Raphael Wressnig & Soul Gumbo Austrija,
JAV
Eric Marienthal & Walk Away JAV, Lenkija

Birželio 7 d. ŠEŠTADIENIS

AKAGA Band Bulgarija
Sheila Raye Charles & Kongas
JAV, Lietuva
JAZZANOVA Vokietija
Candy Dulfer Olandija

Birželio 8 d. SEKMADIENIS

Išskirtinai Lietuviško džiazio
atlikėjų programa

Išsamią džiazio festivalio programą rasite čia:

www.jazz.lt

< Arba nuskenavę QR kodą

a | ch

2014 birželio 26 | 18:30
Lietuvos nacionalinis dramos teatras

Ana Karenina

ANŽELIKOS CHOLINOS ŠOKIO TEATRO
SPEKTAKLIS

Choreografė — Anželika Cholina
Scenografas — Marijus Jacovskis
Kostiumų ir grimo dailininkas — Juozas Statkevičius

www.ach.lt

bilietai.lt
NACIONALINIS BILJETŲ PLATINTOJAS

Su „Laisvalaikio“ kortele
15%
nuolaida 2 bilietams

Ach teatro
rėmėjai:

ACM

Kultūros rėmimo
fondas

Smilciu

VRS

LK kultūros ministerija

Clear Channel

Teatro dienraštis Teatro televizija Teatro žurnalas

COSMOPOLITAN

DELFI

TYLOS!
TARPTAUTINIS TEATRO DEBIUTŲ
FESTIVALIS
gegužės 19-23
VILNIAUS MAŽAJAME TEATRE

projektą iš dalies finansuoja:
K LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

daugiau informacijos: #tylos2014

bilietus platina:
bilietai.lt

partneriai:
15 min.lt

RESPUBLIKA

ACM

festivalio namai:
Ecotel Vilnius

akvilė

BALTO

latvian banga

CLEAR CHANNEL

KLAIPĖDOS KRAŠTUI
Vakarų ekspresas
Prenumerata
2015 metams **129 Lt**

Akcija vyksta iki birželio 24 d.

Prenumerata priimama:
ve.lt/prenumerata

Klaipėdoje, dienraščio „Vakarų ekspresas“ redakcijoje, M. Mažvydo al. 3, tel.: (8 46) 41-13-14, 42-00-96
Klaipėdoje, PC „Akropolis“, Taikos pr. 61, Vokiečių al. (prie centrinio įėjimo). Tel. (8 650) 51-131.
Dirbame kasdien 10-21 val.

Kaune, Vasario 16-osios g. 7, tel. (8 37) 22-56-00

Vilniuje, A. Smetonos g. 2, 5 kab., tel.: (8 5) 212-18-05, 212-33-44.

Jums ir apie Jus!